

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Almási Csaba Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a dr. Kovács Sándor Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen fuvardíj megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2012. január 9. napján kelt 2.G.40.129/2011/16. számú ítélete ellen az alperes részéről 17. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2010. május 8-án ajánlatot adott az alperesnek ...ról a ...ba történő költöztetésre, nettó 50.000 forint felrakodási díj, 380.000 forint szállítási díj, 133.000 forint pótkocsi díj ellenében, mely magába foglalta a családi ház teljes kipakolását, a tehergépkocsin szükséges csomagolóanyagok biztosítását, valamint jelezte, hogy 15-20 darab dobozt ingyen biztosít.

Az alperes a fenti árajánlatot elfogadta, utóbb a részéről felmerült egy pianínó ...berakodásának a szükségessége is, melyet a felperes 25.000 forint ellenében

vállalt, így mindösszesen 588.000 forint + ÁFA, azaz bruttó 735.000 forint fuvardíjban állapodtak meg.

A felperes a ... viszonylatában történő fuvarozásról kiállított CMR fuvarokmány szerint az ingóságokat ... feladótól 2010. június 16-án vette át és ugyanezen személy részére azokat 2010. június 18-án kiszolgáltatta; sem a fel-, sem a lerakodáskor, az ingóságok állapotára vonatkozó fenntartást a fuvarlevélre nem vezettek rá.

A felperes a fuvarfeladat teljesítésére hivatkozva 2010. június 30-i fizetési határidővel bruttó 767.813 forintról állított ki számlát, melyet az alperes részben, 300.000 forint erejéig teljesített.

A felperes 2010. július 19-én felszólította az alperest a hiányzó 467.813 forint megfizetésére, eredménytelenül; az alperes 2010. július 20-i válaszelevelében arra hivatkozott, hogy a felperes nem az elvárható gondossággal járt el, mert az ingóságokban jelentős kár keletkezett, így a követelt fuvardíjat a kárrendezésig visszatartja; a peres felek ezt követő levelezése eredményre nem vezetett.

A felperes 467.813 forint és járuléka megfizetése iránt fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperessel szemben; az eljárás ellentmondás folytán perré alakult.

A felperes a per során leszállított keresetében 435.000 forint fuvardíj-tartozás és annak 2010. június 30-tól a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest, hivatkozva arra, hogy szerződésszerű teljesítése pénzbeli ellenértékére a Ptk. 488., 489., 499. és 504. §-a alapján jogszerűen tart igényt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, hivatkozva a felperes szerződésszerű teljesítése hiányára. Állítása szerint a felperes feladatát képezte a ... címről az ingóságok kipakolása, felrakodása és elszállítása ..., valamint figyelemmel arra, hogy a tehergépkocsin szükséges csomagolóanyagok biztosítását is vállalta, értelemszerű volt, hogy a biztonságos szállításhoz szükséges csomagolást is elvégzi. Utóbbi kötelezettségének azonban nem megfelelő gondossággal tett eleget, az ép állapotban átvett ingóságokat sérülten szolgáltatva ki, melyet miután az alperes észlelte, haladéktalanul közölte a felperessel.

Tekintettel arra, hogy átköltöztetési ingóságok fuvarozására a CMR Egyezmény - annak 1. cikk 4.c) pontja szerint - nem irányadó, a felperes a Ptk. 501. §-a alapján felel a fuvarozott áruban bekövetkezett kárért; állítása szerint a kanapé 504.000 forint, a ... bútor 81.900 forint költség viselése mellett javítható, ennek megfizetésére az alperes a kereseti követeléssel szemben beszámítási kifogást terjesztett elő. Előadta, hogy a vagyonában azáltal következik be értékcsökkenés, hogy a beszámítási kifogásban érvényesített kijavítási költséget az ingóságok tulajdonosai felé meg kell térítenie, melyre nevezettek igényt támasztottak.

A beszámítási kifogás alaptalansága esetére hivatkozott arra, hogy a felperes nem a szerződésben foglaltaknak megfelelő összegről állított ki számlát, így sem késedelmi kamatigénye, sem perköltség igénye nem megalapozott.

A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte, jogalapját és összegét egyaránt vitatva. Változatlanul arra hivatkozott, hogy a szerződésben foglaltaknak megfelelően teljesített, a fuvarozás során a beszámítási kifogásban megnevezett ingóságok bizonyítottan nem sérültek, emellett az alperesnek három nap állt volna rendelkezésére az igény bejelentésére, melyet elmulasztott. Hivatkozott arra is, hogy az alperes az ingóságoknak nem tulajdonosa, így kár nem érhetne, emellett a kijavítási költség összege eltúlzott és nem bizonyított.

Az elsőfokú bíróság 2012. január 9. napján kelt 2.G.40.129/2011/16. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 435.000 forintot és annak 2010. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt kamatát, valamint 53.725 forint perköltséget, az ezt meghaladó keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság elfogadva az alperes azon védekezését, hogy a perbeli fuvarszerződés tárgyát átköltözködési ingóságok képezték, a jogvita elbírálása során nem a CMR, hanem a Ptk. szabályait alkalmazta. Megállapította, a felperes bizonyította a fuvarmegbízás teljesítését, leszállított keresete összege a felek szerződésének megfelelő, így megalapozottan támasztott az alperessel szemben igényt a hátralékos fuvardíj megfizetésére. Az elsőfokú bíróság felperes keresetét részben, a késedelmi kamatigény tekintetében utasította el, kifejtve, hogy a fuvardíj jogszerű visszatartása hiányában az alperes a Ptk. 298. § b) pontja szerint késedelembe esett, így a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamatfizetési kötelezettség terheli. Utóbbi kezdő időpontja a kereseti kérelemben foglaltaktól eltérően 2010. július 1. napja, tekintve, hogy a számlán 2010. június 30-i fizetési határidő szerepel.

Az alperes beszámítási kifogása elbírálása körében kifejtette az elsőfokú bíróság, az alperes - függetlenül attól, hogy az ingóságok nem képezték a tulajdonát - megbízóként jogosult a fuvarozóval szembeni kárigény érvényesítésre, ugyanakkor nem bizonyította, hogy a kárt ténylegesen elszenvedő tulajdonosok felé helytállt volna, így az, hogy a vagyonában értékcsökkenés következett be, nem igazolt. Utalt az elsőfokú bíróság arra is, ha az alperes bizonyította volna, hogy kár érte, a beszámítási kifogás akkor sem vezetne eredményre, mert nem igazolta, hogy igényét a Ptk. 504. § (1), (2) bekezdésében szabályozott határidőn belül érvényesítette volna, mindezért a beszámítási kifogás elutasításának volt helye.

Az elsőfokú bíróság a perre okot adó alperest pervesztesként a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján marasztalta felperes perköltségében.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, a keresetlevél áttételét, másodlagosan a megváltoztatását, a kereset elutasítását, beszámítási kifogásának történő helyt adást kért. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a per tárgya, figyelemmel a CMR 1.

cikk 4.c) pontjában foglaltakra, nem a Pp. 23. § (1) bekezdés d) pontja alá eső nemzetközi árufuvarozási vagy szállítmányozási szerződésből eredő jogvita, ezért az elsőfokú bíróság nem rendelkezett hatáskörrel a jogvita elbírálására, a Pp. 25. §-a szerint hatásköre hiányát hivatalból kellett volna megállapítani, és az ügyet át kellett volna tennie a Gödöllői Városi Bírósághoz.

Érdemben arra hivatkozott, a beszámítási kifogástól függetlenül az elsőfokú bíróságnak, figyelemmel a fuvarozó hibás teljesítésére, a keresetet el kellett volna utasítania, a hibás teljesítés ugyanis a Ptk. 306. §-a szerint árleszállításra, illetve a kijavítás ellenértéke követelésére ad alapot.

Álláspontja szerint tévesen döntött az elsőfokú bíróság a beszámítási kifogás elutasításáról is; a jogvita elbírálása szempontjából érdektelen, hogy az ingóságok kinek a tulajdonát képezték, a Ptk. 501. §-a alapján a fuvarozó felel a küldeményben bekövetkezett kárért. Emellett az ingóságok tulajdonosait az elsőfokú bíróság meghallgatta, tanúvallomásukból egyértelműen kitűnt, hogy a károk megtérítésére igényt tartanak, a formális bejelentés családi tulajdonban lévő cégnél nem életszerű, az elszámolás megtörténte pedig nem tartozik a per tárgykörébe. Mindezt az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az alperes a vagyonában beállt értékcsökkenést nem igazolta.

Változatlanul fenntartotta az alperes azon védekezését, hogy a felperes a szerződés szerinti fuvardíjról megfelelő számlát nem állított ki, így a GK 66. számú állásfoglalás szerint késedelme az alperes késedelmét kizárja. Utalt arra is, hogy a kereset-leszállításra az ítélethirdetést megelőzően került sor, így sem a kereset, sem a fizetési meghagyás benyújtásának időpontja nem tekinthető irányadónak, ezért a késedelmi kamatigény teljes elutasításának van helye.

A fellebbezése kiegészítésében hivatkozott az alperes arra, felperes törvényes képviselője a 2011. október 3-i tárgyaláson maga is elismerte, hogy történt hibaközlés az áru kiszolgáltatásakor, ennek írásbeli rögzítése elmaradása a felek közötti személyes, jó viszonyra vezethető vissza, emellett a címzettben nem merült fel, hogy a felperes fuvarozó szakemberként nem tájékoztatja arról, hogy a fuvarlevélen szükséges a hibajelzés. A hiba kiszolgáltatáskori közlésének alátámasztására a fellebbezéséhez csatolta a ...on tett és hitelesített dán és magyar nyelven rögzített tanúvallomást ... álláspontja szerint ezen okirat igazolja, hogy az alperes ügyvezetője a rakodáskor észlelte és azonnal szóvá tette a hibát a fuvarozónak a felesége tolmácsolása útján, és már ekkor jelezte, hogy a fuvardíj egy részét visszatartja. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az angol nyelvű változatot nem vette figyelembe, és nem hívta fel az alperest annak magyar fordítása becsatolására.

Annak alátámasztására, hogy az alperes jogszerűen rendelkezett a perbeli ingóságokkal, csatolta a fellebbezéséhez a 2008. június 1-jén kelt jegyzőkönyvet, amelyben ... térítésmentesen, elszámolási és visszaszolgáltatási kötelezettséggel adta a használatába a perbeli ingóságokat, köztük a szállításkor sérült bútorokat.

Utalt az alperes arra is, mindent megtett kárenyhítési kötelezettsége teljesítése érdekében, csatolta azokat a 2010. augusztusi e-maileket, amelyekkel a biztosító felé próbálta a kárigényt érvényesíteni, ez azonban nem vezetett eredményre, a biztosító a csomagolás megfelelő hiányára alapítottan utasította el a helytállását.

Álláspontja szerint mind a hiba fennállta, mind annak felperessel történő közlése, mind a kárigény összecszerűsége bizonyított, így a beszámítási kifogás megalapozott, és az a kereset elutasítására kell, hogy vezessen.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében helyes indokai alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a beszámítási kifogás megalapozott érvényesítéséhez az alperes sem a kár bekövetkeztét, sem az állított kár és a felperes tevékenysége közötti okozati összefüggést, valamint a kár mértékét nem bizonyította. A másodfokú eljárásban csatolt írásbeli tanúvallomás kapcsán sérelmezte, hogy annak hiteles fordítása nem áll rendelkezésre, továbbá arra hivatkozott, hogy ezen bizonyíték figyelembevételét a Pp. 235. § (1) bekezdése kizárja.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során a kereset részbeni elutasítására vonatkozó ítéleti rendelkezést nem érintette, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság határozata ebben a körben - fellebbezés hiányában - a Pp. 228. § (3) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

Az alperes fellebbezése érdemben nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság eljárásjogi szabálysértés nélkül meghozott ítéletében a tényállást a felek indítványai figyelembevételével a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és érdemben helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla az alperes hatásköri kifogását; az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a peres felek között átköltözködési ingóságok fuvarozására jött létre a Ptk. 488. § (1) bekezdése szerinti szerződés, mely, tekintettel arra, hogy a küldeményt az országhatáron túlra kellett továbbítani, nemzetközi közúti fuvarozási jogviszonynak minősül, függetlenül attól, hogy nem esik az 1971. évi 3. számú tvr.-el kihirdetett Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezmény (CMR) hatálya alá, annak 1. cikk 4.c. pontja szerinti kizáró rendelkezése okán.

A legalább két állam területét érintő fuvarozási, szállítmányozási szerződéssel kapcsolatos perek a Pp. 23. § (1) bekezdés d) pontja szerint törvényszék hatáskörébe tartoznak, így a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az ügy érdemében tárgyalta és határozott.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor az ügy érdemében azt állapította meg, hogy a felperes a fuvarfeladat teljesítését, a részére szerződés szerint járó fuvardíj összegét igazolta, és figyelemmel arra, hogy az alperes a szerződésszerű teljesítést vitatva fuvardíj-visszatartást alkalmazott, továbbá védekezéséül 585.900 forint árukárra beszámítási kifogást terjesztett elő, helytállóan járt el, amikor a beszámítási kifogás megalapozottságát vizsgálta; az e körben levont jogi következtetését a Fővárosi Ítéltábla az alábbi, részben eltérő indokok szerint osztotta.

A fuvarozás alapvetően hárompólusú jogviszony; alanyai a fuvarozó, a feladó, illetve a címzett, utóbbi kettő egybeesése gyakori, ez esetben a fuvaroztató a saját címére fuvarozást megrendelő feladó.

A fuvaroztató azonban lehet a feladótól - és a címzettől - egyaránt elkülönült jogalany, aki a fuvarozási szerződés megkötésével kerül a fuvarozóval jogviszonyba és válik jogosulttá a fuvaroztatói jogok gyakorlására, a fuvarozó elleni igények érvényesítésére, ebbe a körbe tartozik az áru fuvarozás alatti megrongálódásából eredő, a Ptk. 492. § (3) bekezdés b) pontja szerinti követelés is.

A felperes 2010. május 8-i szerződési ajánlata alperesi elfogadása a perben nem volt vitás, így helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a fuvarszerződés a peres felek között jött létre; a CMR fuvarlevélből pedig a feladó és a címzett egybeesése állapítható meg, aki a per - ugyancsak nem vitás - adatai szerint a fuvarozott áru egyik tulajdonosa.

Az alperes az áru feletti tulajdonjoga hiánya ellenére, attól függetlenül fuvaroztatóként jogosult az árukár érvényesítésére, melyhez a fuvarjogviszony sajátosságából következően az áru fuvarozás alatti megsérülését tartozik bizonyítani, azt nem, hogy ezzel okozati összefüggésben a saját vagyonában értékcsökkenés állt volna be, mindezért a beszámítási kifogás ez okbóli elutasítása téves.

Ugyanakkor az árukár bizonyításán túl, az arra alapított követeléshez feltétel a fuvarozó fellépésének az időszerűsége is, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az igényérvényesítés határideje betartásának a vizsgálatára is kitért, az ennek eredményeképp jogvesztés bekövetkeztére levont jogi következtetését a Fővárosi Ítéltábla az alábbiak szerint osztotta.

Az alperes a beszámítási kifogásában a küldemény kiszolgáltatásakor felismerhető hibákat nevesített, így a Ptk. 504. § (1) bekezdése irányadó, mely szerint, ha az átvételkor felismerhető, hogy a küldemény hiányos vagy sérült, a fuvarozóval szemben az igényt haladéktalanul érvényesíteni kell. Ennek elmulasztása jogvesztéssel jár.

Ezen jogszabály alkalmazásához fűződő egységes bírói gyakorlat a fuvarozóval történő haladéktalan igényközlést és nem a keresettel történő igényérvényesítést kívánja meg; a közlésre formakényszer nincs, vitatása esetén annak megtörténte kétségmentes bizonyítása szükséges.

Az alperes az árukár kiszolgáltatáskori haladéktalan szóbeli közlését állította, ez azonban a felperes vitatásával szemben bizonyítást nem nyert.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint nem helytálló alperes azon fellebbezési előadása, hogy a felperesi ügyvezető a személyes meghallgatása során a címzetti fenntartást elismerte; annak közlése, hogy „...3 db elemen körömnnyi folt van.” nem tekinthető a beszámítási kifogásban megnevezett kanapé és ... bútor vonatkozásában támasztott fuvaroztatói igény közlésének.

Figyelemmel arra, hogy az alperes indítványára lefolytatott tanúbizonyítás szerint a kiszolgáltatáskor a felperes ügyvezetője az árukár bekövetkeztét vitatta, életszerűtlen az a címzeti eljárás, hogy csak fényképfelvételeket készített; a fent említett formakényszer hiányában nem csak a fuvarokmányra vezethetett volna fenntartást, hanem a 2/1981. (I. 31.) MT rendelet 12. § (1) bekezdése szerint jegyzőkönyv felvételét kérhette volna, illetőleg a 12. § (2) bekezdése szerint a sérülés vagy hiány igazolása, illetőleg a jegyzőkönyv felvételének megtagadása esetén az áru átvételétől elzárkózhatott volna; mindezek a közlés megtörténtét bizonyíthatták volna.

... és ...-... tanú érdektelennek nem tekinthető, utóbbi tanú meghallgatása során felmerült az a körülmény, hogy az alperes rendelkezik egy kívülálló személy angol nyelvű tanúvallomásával a lerakodás körülményeire vonatkozóan, ez azonban a fellebbezésben előadottaktól eltérően az elsőfokú eljárás során nem került becsatolásra, utóbbit az alperes fel sem ajánlotta.

Ebből következően, valamint arra is figyelemmel, hogy a 2011. június 27-i tárgyalásról felvett 2.G.40.129/2011/6. számú jegyzőkönyvből kitűnően az elsőfokú bíróság tájékoztatta az alperest arról, hogy bizonyítékként nem veheti figyelembe az írásban, jogkövetkezmények terhe nélkül megtett tanúvallomást, alaptalan az alperes bírói eljárásjogi mulasztásra alapított fellebbezési érvelése is.

Az elsőfokú bíróság fenti, a Pp. 172. § (2) bekezdésében és 201. § (1) bekezdésében foglaltak szerint helytálló tájékoztatása alapján az alperes indítványozhatta volna nevezett személy tanúkénti, a Pp. 204. § (1) bekezdése szerint lefolytatandó meghallgatását, melyre nem került sor; ezen eljárási jog gyakorlásának a lehetőségéről a jogi képviselővel eljáró alperes részére tájékoztatást nem kellett nyújtani.

Az alperes a fellebbezéshez csatolt, dán és magyar nyelven rögzített tanúvallomást tartalmazó okirat elsőfokú eljárás soráni benyújtásában ugyancsak nem volt akadályoztatva - erre vonatkozó peradat nem merült fel -, ezért az abban foglaltak másodfokú eljárásban történő bizonyítékkénti értékelésére a Pp. 235. § (1) bekezdése szerint nincs mód.

A fentiekből következően csupán megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a Pp. 198. § b) pontjában foglaltaknak kétségtelenül megfelelő okirat nem több mint egy perben nem álló személy magánokiratba foglalt, írásban rögzített nyilatkozata, annak tanúvallomáskénti értékelésére a Pp. 201. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel nem lenne mód, a tanúbizonyítást ugyanis a perbíróság és tárgyaláson folytatja le, kivéve a megkeresés esetét, utóbbi egyik szabályozását adja a korábban már hivatkozott Pp. 204. § (1) bekezdése.

Minderre figyelemmel az alperes a Ptk. 504. § (1) bekezdése szerinti igényközlést nem bizonyította, ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor jogvesztésére vont következtetést, ezen indokkal megalapozottan utasította el a beszámítási kifogást, mely ebből következően a kereset elutasítására nem vezethetett.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla felperes jogosulti késedelmére alapított alperesi fellebbezési érvelést sem; felperes a számlázási kötelezettségét nem mulasztotta el, utóbbit nem rontja le, hogy a 2010. június 30-i fizetési határidővel kiállított számlában a szerződés szerint járó 735.000 forint helyett 767.813 forint követelést tüntetett fel. Az alperes nem volt elzárva attól, hogy a számla alapján fizetést teljesítsen, erre egyébként a részéről 300.000 forint erejéig sor is került; ezt meghaladó pénzbeli szolgáltatása megtagadását nem a téves összegű számlázásra, hanem az árukárból eredő igényére alapította.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg érdemben eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Figyelemmel arra, hogy az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az ÁFA-mentes jogi képviselővel eljáró felperes másodfokú perköltsége megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alkalmazásával 10.000 forintban állapított meg.

Budapest, 2012. október 9.

Dr. Felker László s. k.,
mb. tanácselnök

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Csányi Terézia Katalin s. k.,
bíró